

Державний вищий навчальний заклад
«ПРИАЗОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА «Технології міжнародних перевезень і логістика»

Затверджую
Декан Факультету
« 11 »

ПРОГРАМА

підготовки до вступного іспиту
на прискорену форму навчання
зі спеціальності 275 Транспортні технології
(Організація міжнародних перевезень)

Маріуполь, 2016 р.

ВСТУП

Програма містить перелік питань для абітурієнтів, які закінчили середі спеціальні заклади освіти та складають вступний іспит на прискорену форму навчання по спеціальності 275 Транспортні технології (Організація міжнародних перевезень)

ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНОГО КУРСУ

Тема 1. Організація міжнародних перевезень

Визначення міжнародного перевезення. Міжнародні урядові організації в галузі транспорту. Правове регулювання міжнародних перевезень в Україні. Міжнародні конвенції та угоди у галузі міжнародних перевезень: Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів (КДПВ); Конвенція про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ); Угода про міжнародне вантажне сполучення (УМВС); Європейська угода про роботу екіпажів транспортних засобів, що виконують міжнародні автомобільні перевезення (ЄУТР); Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ); Види фрахтування судна у торговому судноплаванні; Угода про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень. Система МДП: конвенція МДП, книжка МДП, функціонування системи МДП, система Safe TIR, програма TIR-EPD. Міжнародна транспортна класифікація вантажів. Типова структура зовнішньоторгового контракту і його елементи. Умови постачання ИНКОТЕРМС. Чинники, що впливають на вибір виду транспорту в міжнародних перевезеннях. Вимоги до автотранспортних засобів, що здійснюють міжнародні перевезення: екологічні вимоги до автотранспортних засобів, атестаційна служба України, маркування автомобілів, що виконують міжнародні автомобільні перевезення. Документи для міжнародного перевезення: товаросупровідні документи, митні документи, транспортні документи, комерційні документи, страхові документи. Транспортне страхування: страхування за правилами ИНКОТЕРМС, Міжнародна система авто страхування «Зелена карта», страхування CMR, страхування книжки МДП, страхування ОСЦПВ, страхування АвтоКАСКО.

Література: [6, 7, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 23, 25, 26].

Тема 2. Основи митного законодавства та митно-брокерської діяльності

Митні режими. Основні поняття і визначення. Митний контроль. Форми митного контролю. Час на виконання контрольних операцій. Документи для митного контролю товарів і транспортних засобів. Етапи митного контролю. Гарантії доставки товарів, що перебувають під митним контролем. Надання власником товарів гарантій митним органам. Охорона та супроводження товарів митною вартою. Перевезення товарів митним перевізником. Митне оформлення. Вантажна митна декларація ВМД. Форми декларацій та загальні вимоги до оформлення ВМД. Інші документи, за якими здійснюється митне оформлення. Митні платежі. Види та особливості застосування мита. Митна вартість та методи її визначення. Декларація митної вартості.

Література: [2, 10, 14, 25, 26].

Тема 3. Транспортно-експедиторська діяльність

Визначення транспортно-експедиторської діяльності. Правове забезпечення та державне регулювання транспортно-експедиторської діяльності в Україні. Основні поняття: транспортно-експедиторська послуга, експедитор, клієнт, перевізник, учасники транспортно-експедиторської діяльності. Види транспортно-експедиторських послуг. Договір транспортного експедирування. Страхування транспортно-експедиторської діяльності. Транспортно-експедиційне обслуговування при прямих перевезеннях. Транспортно-експедиційне обслуговування при змішаних перевезеннях. Оператори змішаних перевезень. Рівень тарифів на транспортно-експедиційне обслуговування.

Література: [12, 13, 15, 18, 25].

Тема 4. Економічні зв'язки та ЗЕД

Визначення та види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Поняття зовнішньоекономічної політики держави. Типи зовнішньоекономічної політики держави: вільна торгівля, протекціонізм, селективний протекціонізм. Поняття про валютний ринок. Завдання зовнішньоекономічної політики держави. Поняття про макроекономічну рівновагу. Методи впливу держави на зовнішньоекономічні зв'язки: адміністративний, економічний, правовий. Класифікація основних зовнішньоекономічних угод, використовуваних в світовій практиці: Зустрічна торгівля, бартер, зустрічна закупівля, зворотна закупівля, компенсаційна угода, операції по переробці давальницької сировини. Транспортні посередники.

Література: [2, 4, 11, 12, 13, 17, 21, 25, 26].

Тема 5. Загальний курс транспорту

Основні функції транспорту. Єдина транспортна система і її характеристика. Транспортні системи регіонів і промислових районів. Утворення вантажних потоків. Транспортний процес. Схеми транспортного процесу. Перевізний процес і його елементи. Технічне забезпечення транспортного процесу. Основні показники роботи транспорту: кількісні показники, якісні показники. Технічні засоби транспорту: постійні споруди і пристрої, пересувний склад.

Місце і роль залізничного транспорту в Єдиній транспортній системі. Номенклатура вантажів, що перевозяться по залізницях. Переваги і недоліки залізничного транспорту. Основні елементи технічного оснащення. Залізнична колія. Роздільні пункти залізниць. Тяговий пересувний склад. Вагони. Системи і пристрої автоматики, телемеханіки і зв'язку. Вантажна і комерційна робота. Основні показники використання рухомого складу.

Роль автотранспорту в єдиній транспортній системі країни. Переваги і недоліки автомобільного транспорту. Основні елементи технічного оснащення. Автомобільні дороги. Пересувний склад. Технологія, організація і управління роботи. Види маршрутів. Основні показники, що характеризують роботу автомобільного транспорту.

Роль і значення морського та річкового транспорту в єдиній транспортній системі. Переваги і недоліки морського та річкового транспорту. Основні елементи технічного оснащення: флот, порти, судноремонтні заводи. Морське та річкове путнє господарство, засоби зв'язку і електрорадіонавігації. Класифікація судів торгового флоту. Показники роботи.

Література: [3, 16]

Тема 6. Вантажезнавство

Визначення вантажу та транспортної характеристики вантажів. Загальна класифікація вантажів. Класифікація вантажів по прилаштованості до виконання навантажувально-розвантажувальних робіт та використанню вантажопідйомності рухомого складу. Класифікація небезпечних вантажів. Фактори, що впливають на вантаж при виконанні навантажувально-розвантажувальних робіт: механічні, кліматичні, біологічні. Фізико-хімічні властивості вантажу. Об'ємно-масові характеристики вантажу. Фізико-механічні властивості вантажу: гранулометричний склад, сипкість, кут природнього відкосу, супротив зсуву, скважистість, пористість, здатність ущільнюватися, крихкість, пилоємкість, здатність розпорошуватися, абразивність, злежуваність. Тара та упаковка вантажу. Вимоги до сучасного пакування вантажу. Маркування вантажу: визначення, класифікація. Еко-маркування. Маніпуляційні знаки. Штрихове кодування.

Література: [24, 25].

Тема 7. Логістика

Визначення логістики. Основні парадигми логістики. Поняття логістичної системи. Функції логістичної системи. Складові логістичної системи. Визначення потоків в логістиці: матеріальний, фінансовий, інформаційний. Різновиди логістики. Визначення логістичного ланцюга. Логістичні витрати: транспортування, складування, запаси, організація. Розрахунок часу логістичного циклу. Логістичний принцип Just-in-time. Основні функції транспортної логістики. Транспортні посередники. Визначення інтермодальних, мультимодальних, комбінованих видів перевезень. Завдання управління запасами в логістиці. Класична модель поповнення запасів. Основні завдання логістики закупівлі.

Література: [1, 8, 9, 22, 25].

Тема 8. Комерційна робота на транспорті

Концепції ринкової поведінки підприємства. Суть комерційної діяльності на підприємстві. Цілі і завдання комерційної експлуатації транспорту - внутрішня і зовнішня меті, її функції при підготовці послуг і в процесі надання послуг. Комерційні служби і підрозділи на підприємстві. Основні функції комерційної служби і їх розподіл між елементами структури. Організація роботи із споживачами транспортних послуг. Попит і маркетингові зусилля транспортного підприємства. Спеціалізація підприємств вантажного автотранспорту і їх технологічна спеціалізація. Вибір цільових сегментів ринку і позиціонування послуг транспортного підприємства. Характеристика споживачів транспортних послуг. Збір інформації для комерційної служби при вимірі і прогнозуванні попиту. Методи стимулювання збуту. Тарифи в комерційній діяльності. Зміст тарифної політики і основні чинники її формування. Тарифні ставки, надбавки, знижки, тарифні класифікатори вантажів.

Література: [5, 12, 15, 16, 22].

Контрольні запитання

1. Органи управління міжнародними автомобільними перевезеннями.
2. Що є джерелом правового регулювання міжнародних перевезень вантажів і пасажирів?
3. Міжнародні конвенції та угоди.
4. Охарактеризуйте систему МДП.
5. Національна транзитна система України.
6. Основні поняття і визначення митних режимів.
7. Форми і етапи митного контролю
8. Види та особливості застосування мита.
9. Митна вартість та методи її визначення.
10. Конвенції про дорожній рух.
11. Вимоги до транспортних засобів, що здійснюють міжнародні перевезення.
12. Митні декларації і інші митні документи.
13. Види транспортних документів.
14. Види страхових документів.
15. Види розрахункових документів для міжнародних перевезень.
16. Страхування за правилами ІНКОТЕРМС.
17. Міжнародна система авто страхування «Зелена карта».
18. Страхування АвтоКАСКО.
19. Страхування лізингу.
20. Медичне страхування водіїв-міжнародників.
21. Міжнародна транспортна класифікація вантажів.
22. Функції операторів (експедиторів) і агентів в організації міжнародних перевезень вантажів.
23. Поняття «Зовнішньоторговельна діяльність».
24. Сутність поняття «Зовнішньоторговельний контракт».
25. Типова структура зовнішньоторгового контракту.
26. Елементи зовнішньоторгового контракту.
27. Що повинно бути вказано в розділі «Кількість товару»?
28. Що повинно бути вказано в розділі «Якість товару»?
29. В чому важливість розділу «Термін і дата поставки»?
30. З чого походять при формуванні «Базисні умови поставки»?
31. Навіщо в контрактах вказують «Ціна товару»?
32. Що визначають базисні умови постачання?
33. Навіщо сторони узгоджують базиси постачання?
34. Як впливають на вибір виду транспорту вид вантажу?
35. як впливають на вибір виду транспорту відстань і маршрут перевезення?
36. як впливають на вибір виду транспорту фактор часу?
37. як впливають на вибір виду транспорту вартість перевезення?
38. як впливають на вибір виду транспорту безпека транспортування?
39. Види фрахтування судна у торговому судноплаванні
40. В чому вигідність контейнерних перевезень?

41. Функції і призначення залізничної накладної.
42. Зміст і значення конвенції КОТІФ.
43. Зміст і значення транспортної конвенції УМВС.
44. Які функції виконує товаротранспортна накладна (Road Way Bill)?
45. Як встановлюються тарифи на міжнародні автомобільні перевезення?
46. Що включає транспортна характеристика вантажів?
47. Наведіть основні фізико-механічні властивості вантажу.
48. Наведіть основні фізико-хімічні властивості вантажу.
49. Наведіть приклади вантажу згідно з класифікаційними ознаками.
50. Наведіть приклади об'ємно-масових характеристик вантажу.
51. Транспорт в системі матеріального виробництва: виконувані функції, передумови для утворення вартості транспортних послуг, специфічні особливості транспорту.
52. Місце і роль залізничного транспорту в ЄТС. Достоїнства, недоліки і сфера застосування.
53. Функції, що виконуються транспортом в державі. Передумови для формування єдиної транспортної системи.
54. Залізнична колія: призначення, характеристика конструкції, склад елементів.
55. Єдина транспортна система: суть, функції, структура. Вимоги, що пред'являються до будь-якого виду транспорту. Принципи вдосконалення ЄТС.
56. Система планування перевезень: основні принципи, документ, що визначає об'єм і географію перевезень, а також потребу в технічних засобах і ресурсах.
57. Класифікація і основні типи вагонів.
58. Транспортний процес і його елементи. Простий і складний транспортний процес (дати схеми).
59. Доставка вантажів в прямому і змішаному повідомленні. Перевантаження вантажів по прямому варіанту і через склад.
60. Показники перевізного процесу: призначення і види показників. Кількісні показники. Розрахунок об'єму перевезеного вантажу по транспортному об'єкту (станції) і транспортному об'єднанню.
61. Організація перевезень: планування перевезень, схема нормальних напрямів вантажопотоків, види вантажних і комерційних документів при перевезеннях. План і порядок формування поїздів (схеми).
62. Показники перевізного процесу: призначення і види показників. Якісні показники: формули для розрахунку і шляху поліпшення показників.
63. Місце і роль автомобільного транспорту в ЄТС. Достоїнства, недоліки і сфери застосування.
64. Організація транспортного процесу: основні документи. Графік руху: принцип і форма складання, показники, відбивані графіком. Дати приклад.
65. Автомобільні дороги: характеристика, конструкція, види, основні елементи, конструкція дорожнього одягу, облаштування дороги.
66. Показники використання рухомого складу: кількісні і якісні. Обороти транспортної одиниці: суть, формула для розрахунку, значення показника.

67. Пересувний склад автомобільного транспорту: види, класифікація автомобілів і їх призначення, автопоїзда. Основні техніко-експлуатаційні характеристики автомобілів.
68. Показники використання рухомого складу: кількісні і якісні. Визначення добової продуктивності транспортної і тягової одиниці, статичне навантаження.
69. Класифікація вантажних автомобілів за вантажопідйомністю, типом кузова, прохідністю, роду двигуна і їх характеристика.
70. Показники технічного рівня і використання мережі шляхів сполучення.
71. Організація перевезень на автотранспорті: керівні документи, способи організації перевезень, термінальні системи автоперевезень. Маршрутизація перевезень, суть, види маршрутів (схеми).
72. Показники технічного рівня і використання пристроїв і споруд: переробляюча, пропускна і провізна здатність.
73. Морський транспорт: місце і роль в ЕТС, технічні засоби, класифікація судів. Порти і їх характеристики.
74. Особливості перевізного процесу: взаємодія з клієнтурою, динамічність технічних засобів, взаємодія служб, дія природних чинників, підвищена небезпека. Умови забезпечення ефективної роботи транспорту.
75. Морський транспорт: види універсальних і спеціалізованих судів: їх
76. Взаємодія різних видів транспорту: суть, стикувальні пункти. Умови ефективної взаємодії різних видів транспорту.
77. Функції управління транспортом на різних рівнях: керівництво, техніко-економічне планування, оперативне планування і управління, контроль і регулювання.
78. Визначення логістики.
79. Основні парадигми логістики. Поняття логістичної системи. Функції логістичної системи. Складові логістичної системи.
80. Визначення потоків в логістиці: матеріальний, фінансовий, інформаційний.
81. Визначення логістичного ланцюга. Логістичні витрати: транспортування, складування, запаси, організація.
82. Логістичний принцип Just-in-time. Основні функції транспортної логістики.
83. Визначення інтермодальних, мультимодальних, комбінованих видів перевезень.
84. Завдання управління запасами в логістиці.
85. Класична модель поповнення запасів.
86. Основні завдання логістики закупівлі.

Рекомендована література

1. Гаджинский, А. М. Основы логистики [Текст] : учеб. пособие для вузов / А.М. Гаджинский. - 2-е изд. - М. : ИВЦ "Маркетинг", 1996. - 122 с.
2. Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підручник для студентів вищих навчальних закладів / О. П. Гребельник. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 696 с.
3. Единая транспортная система : учеб. для вузов / под ред. В. Г. Галабурды. 2-е изд. с измен. и дополн. – М. : Транспорт, 2006. – 303 с.
4. Инкотермс 2010. Правила ИСС по использованию национальных и международных торговых терминов / International Chamber of Commerce. – Инфотропик Медиа, 2010. – 274 с.
5. Касаткин Ф.П. Организация перевозочных услуг и безопасность транспортного процесса: Учебн. для высш. школы / Ф.П. Касаткин, С.И. Коновалов, Э.Ф. Касаткина. – М.: Академический проспект, 2004.– 352с.
6. Карбанович И.И. Международные автомобильные перевозки. Учеб. Пособие. – 4-е изд., доп. – Минск:Юнипак, 2007. – 298с.
7. Кунда Н.Т. Організація міжнародних автомобільних перевезень. Навчальний посібник для студентів напряму «Транспортні технології» вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий дім «Слово» - 2010. – 464с.
8. Логистика [Текст] : учеб. пособие по спец.: "Организация перевозок и управление на промышленном транспорте", "Организация международных перевозок" / В.К. Губенко ; ПГТУ. Каф. промышленного транспорта. Ин-т транспорта и логистики. - Мариуполь : [б. и.], 1996. - 242 с.
9. Логистика [Текст]: учебник для вузов / Моск. гос. ун-т им. Н.Э. Баумана; СПб гос. инж. - экон. акад. ; Б.А. Аникин, В.В. Дыбская, А.А. Колобов и др.; Под ред. Б.А.Аникина. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : ИНФРА-М, 2001. - 352 с.
10. Митний кодекс України : офіц. текст.: станом на 20 листопада 2013 р. / Верховна Рада України. – Редакція журналу «Право України». – 2013. – 440 с.
11. Назаренко В. М. Таможенное обслуживание внешнеэкономической деятельности / В. М. Назаренко, К. С. Назаренко. – М. : Экзамен, 2007. – 768 с.
12. Назаренко В. М. Транспортное обеспечение внешнеэкономической деятельности / В. М. Назаренко, К. С. Назаренко. – М. : Центр экономики и маркетинга, 2008. – 512 с.
13. Основы организации транспортного обеспечения внешнеэкономических связей Украины / под общей ред. Ю. М. Цветова. – К. : ОАО «ИКПТ-Центр», 2009. – 584 с.
14. Основи митної справи в Україні: підручник/ За ред. П.В. Пашка. – К.: Знання, 2008. – 651 с. – (Митна справа в Україні).
15. Плужников К. И. Транспортное экспедирование : учебник / К. И.

Плужников. – М. : Рос-Консульт, 2009. – 576 с.

16. Парунакян, Ваагн Эмильевич. Общий курс транспорта [] : учебное пособие для студентов вузов направления "Транспортные технологии" / В. Э. Парунакян, М. В. Хара ; ПГТУ. Каф. промышленного транспорта. - 2-е изд., перераб. и доп. - Мариуполь : Рената, 2010. - 224 с.

17. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1991. – N 29. – ст. 377. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

18. Про транспортно-експедиторську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2004 № 1955-ІV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – N 52. – ст. 562. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1955-15>

19. Режимы труда и отдыха экипажа транспортных средств, выполняемых международные автомобильные перевозки / Киев : АСМАП Украины, 2008. – 36 с.

20. Справочник по международным автомобильным перевозкам : основные условия / под ред. А. Б. Куприна. – М. : АСМАП, 2010. – 194 с.

21. Транспортное право Украины / сост. В. В. Сушков. – Х. : Фирма «Консул», 2010. – 495 с.

22. Транспортная логистика [Текст] : учебник для вузов / Л.Б. Миротин, Ы.Э. Ташбаев, В.А. Гудков и др.; Под ред. Л.Б. Миротина . - М. : ЭКЗАМЕН, 2002. - 511 с.

23. Условия международных перевозок : справочник – М., 2008. – 80 с.

24. Ширяев С.А. Транспортные и погрузочно-разгрузочные средства: учебник для вузов / С.А. Ширяев, В.А. Гудков, Л.Б. Миротин. – М.: Горячая линия – Телеком, 2007. – 848 с.

25. <https://ru.wikipedia.org>

26. <http://www.qdpro.com.ua>

Голова предметної комісії
спеціальності 275 Транспортні технології (за видами)